

GOEDE OPFOK BETEKENT MEER MELK

Ing. Tj. Boxem

Uit meerdere gegevens kan worden afgeleid dat het zeker geen productieverlies behoeft te geven wanneer vaarzen op tweejarige leeftijd afkalven. Dit moeten dan wel dieren zijn die op het moment van afkalven door een juiste opfok voldoende ontwikkeld en uitgegroeid zijn. Met andere woorden: vaarzen die rond het afkalven al bijna volwassen zijn. Dit geldt des te meer voor vaarzen waarvan op grond van hun aanleg veel melk mag worden verwacht.

Niet alleen de leeftijd waarop vaarzen voor het eerst afkalven is van invloed op de latere productie, maar ook het levendgewicht vlak na het afkalven.

Afkalfgewicht en melkproductie

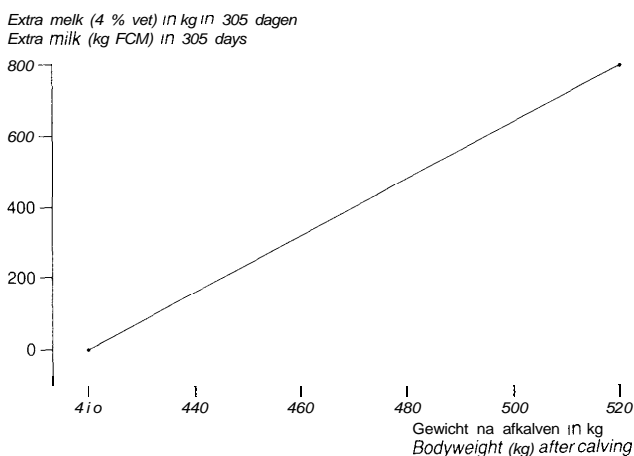
Op de Waiboerhoeve zijn gedurende een reeks van jaren alle vaarzen na het afkalven gewogen. Dit is ook gebeurd op het proefbedrijf van het IVVO „Hoorn”. De laatste jaren heeft deze weging ook plaats gevonden op de verschillende Regionale Onderzoekcentra. Van ca. 1350 vaarzen, afkomstig van 8 proefbedrijven, zijn nu gegevens voorhanden waarmee kan worden nagegaan in hoeverre het gewicht na afkalven van invloed is op de productie tijdens de eerste lactatie.

Alle betrokken vaarzen hebben afgekald op een leeftijd van rond de 2 jaar. Per proefbedrijf zijn de daarvoor in aanmerking komende vaarzen ingedeeld in een aantal gewichtsgroepen. Van deze groepen is het gemiddelde gewicht en de melkproductie van de eerste lactatie berekend (melk met 4% vet in 305 dagen). In figuur 1 is het verband aangegeven

Niet alleen de leeftijd waarop vaarzen voor het eerst afkalven is van invloed op de latere productie, maar ook het levendgewicht vlak na afkalven.

Besides the age of the heifer at first calving, also the bodyweight after calving influences the milk production.

Figuur 1
 Melkproductie en gewicht na afkalven rond 2-jarige leeftijd
Figure 1
 Milk production and bodyweight after calving around 2 years

tussen de hoeveelheid extra melk die in de eerste lactatie werd gegeven en het gewicht na afkalven

Uit het gegeven gewichtstraject kan worden afgeleid dat het gewicht van vaarzen na het afkalven nogal sterk uiteen kan lopen. Dit geldt voor alle proefbedrijven ondanks het feit dat per bedrijf de dieren onder dezelfde omstandigheden zijn opgefokt. De verschillen in lichaamsgewicht zijn waarschijnlijk ontstaan door toevalligheden als groeps grootte, voersystemen, ziekten, sociale rangorde en dergelijke. Ook toevallig voorkomende erfelijke verschillen, met name van moederszijde, kunnen een rol hebben gespeeld. Verder kan nog worden opgemerkt dat de groeiverschillen tijdens de opfok het sterkst naar voren kwamen na de eerste acht levensmaanden. Uit figuur 1 is tevens te lezen dat naarmate het levendgewicht na afkalven hoger is, de melkproductie toeneemt. Van een vaars met een levendgewicht van 520 kg mag een 800 kg hogere melkproductie worden verwacht dan van één die 420 kg weegt. Dit betekent dat in genoemd gewichtstraject één kg meer lichaamsgewicht na afkalven een gemiddelde produktieverhoging kan inhouden van 8 kg melk. Opmerkelijk is dat deze produktieverhoging van bedrijf tot bedrijf slechts geringe verschillen te zien geeft. Wat wel duidelijk verschilt, is het gemiddelde produktieniveau waarop de vaarzen produceerden. Tussen de hoogste en de laagste bedraagt het verschil ruim 1000 kg melk.

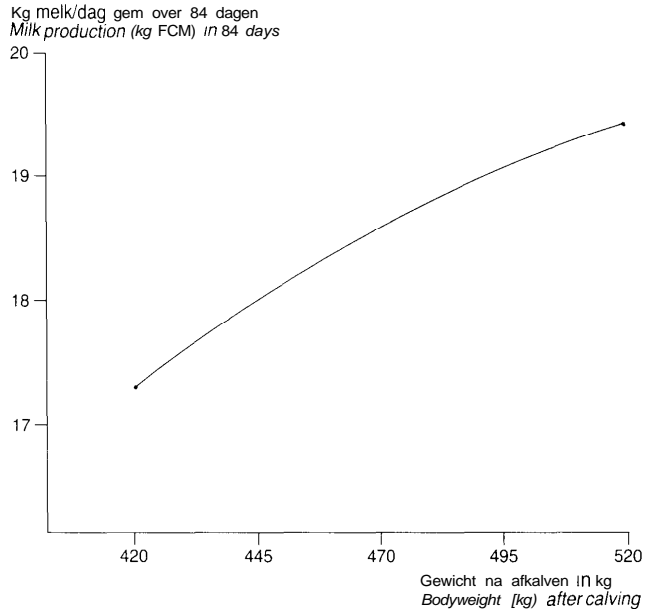
Ook in het buitenland

Dat er een positief verband bestaat tussen het levendgewicht na afkalven en de melkproductie in de eerste lactatie kan ook worden afgeleid uit buitenlandse gegevens. In Oost-Duitsland is eveneens vastgesteld dat in het gewichtstraject van 400 tot 500 kg een gewichtsverhoging van één kg een produktieverhoging geeft van ca. 8 kg. Een nagenoeg even groot effect valt te berekenen uit Ierse gegevens. Vrij recente Deense gegevens wijzen in dezelfde richting.

In figuur 2 wordt het daar gevonden verband tussen melkproductie en gewicht na afkalven op tweejarige leeftijd weergegeven. Vermeld is de gemiddelde dagproductie (melk met 4% vet) over de eerste 84 lactatiedagen bij toenemend gewicht. De gemiddelde dagproductie bij vaarzen van 520 kg ligt ruim 2 kg hoger dan die bij vaarzen van 420 kg. Op verschillen

Figuur 2
Melkproductie en gewicht na afkalven op 2-jarige leeftijd (Deense gegevens)

Figure 2
Milk production and bodyweight after calving (Danish data)

in onder andere erfelijke aanleg is gecorrigeerd. Het gevonden verschil zou op basis van 305 dagen ongeveer 675 kg betekenen. Het is echter niet denkbeeldig dat vaarzen die na het afkalven 520 kg wegen, meer persistent zijn dan vaarzen van 420 kg. In dit geval zou men mogen verwachten dat het verschil in melkproductie na de 84ste lactatiedag eerder groter dan kleiner wordt. Al met al kan worden gesteld dat ook deze gegevens goed met de onze overeenstemmen.

Melkproductie van tweede-kalfskoe

Om vast te stellen in hoeverre de produktieverschillen van de eerste lactatie van blijvende aard zijn, is van de dieren van de Waiboerhoeve ook de produktie in de tweede lactatie gevolgd. In tabel 1 zijn, behalve het gewicht na de eerste keer afkalven, ook de produktie van de eerste en de tweede lactatie vermeld. Vergelijken we de melkproducties met elkaar, dan blijkt de groep vaarzen met een gemiddeld gewicht van 520 kg na de eerste keer

Tabel 1 Gewicht na de 1 e keer afkalven (kg) en melkproductie (kg) bij 4% vet in 305 dagen (FCM)

Gewicht na 1 e keer afkalven	Melkproductie		Verschil 1 e en 2e lactatie
	1 e lactatie	2e lactatie	
430	5010	6430	1420
465	5350	6535	1185
490	5520	6660	1140
520	5700	6575	875

Bodyweight after first calving	Milk yield		Difference 1st and 2nd lactation
	1st lactation	2nd lactation	

Table 1 Bodyweight (kg) after first calving and milk yield (kg FCM) in 305 days

afkalven, in de tweede lactatie bijna 900 kg melk meer te geven dan in de eerste. Bij vaarzen met een gewicht van 430 kg na afkalven bedraagt dit verschil ruim 1400 kg. In verhouding hebben de lichtste vaarzen het als tweede-kalfskoe duidelijk beter gedaan.

Dit bevestigt min of meer de veronderstelling dat de lichtste vaarzen wel tot een goede produktie in staat zijn geweest, maar dit om een of andere reden niet hebben waargemaakt. Hierbij zou men vooral kunnen denken aan het feit dat vaarzen, die tijdens de opfok een achterstand in ontwikkeling en gewicht hebben opgelopen, deze tot op zekere hoogte tijdens de eerste lactatie trachten in te halen. Dit gaat dan ten koste van de melkproduktie. Daarom zou men met de nodige voorzichtigheid te werk moeten gaan bij de uitstoot van vaarzen vanwege een te lage produktie. Een lichte vaars met een goede verwachtingswaarde kan in de tweede lactatie behoorlijk bijtrekken en nog uitgroeien tot een goed produktiedier.

Conclusie

Uit het onderzoek komt overduidelijk naar voren dat een goede opfok van kalf tot melkvaars alleszins de moeite loont. De kans dat dit meer melk betekent is daarbij erg groot. Goede opfokomstandigheden zowel op stal als in de weide zijn van groot belang. Groei en ontwikkeling gaan met name de eerste 15 levensmaanden hand in hand. Voeren naar een bepaalde groeiform is van niet te onderschatten betekenis. Wil men ook tijdens de weideperiode een goede groei realiseren dan mag de grasvoorziening niet in de knel komen.

Voor een goed inzicht in de groei is het noodzakelijk tenminste 2 keer per jaar het gewicht van alle jongvee vast te stellen. Het meten van de borstomvang geeft een goede schatting van het levendgewicht. Een goede opfok vraagt de nodige aandacht en dat kost tijd.

Good rearing means more milk

The results show clearly that it will pay to rear the young stock well. Good rearing means in most cases a higher milk yield. Good rearing circumstances indoors as well as in the pasture are of big importance. Especially during the first 15 months weightgain and development go hand in hand. Feeding according to growth standards is very important.

To realize a good gain during the summer you need a generous grass supply. To follow the gain it is needed to weigh the animals at least 2 times a year. The chest width gives a good approximation of the weight. A good rearing requires care and that means also time.

Goede opfok tot melkvaars begint al bij het kalf.
Good rearing starts with the calf.